

Ros er viktigst

Barnet lærer langt mer av å få ros enn av å få kjeft.

Barn endrer sin oppførsel på bakgrunn av både ros og mer negative tilbakemeldinger.

I oppdragelsen er det viktig med både ros og korrigerende tilbakemeldinger, men de positive tilbakemeldingene vil alltid være de viktigste med tanke på å sikre en positiv utvikling, og et godt forhold mellom barn og foreldre.

Et vesentlig poeng når det gjelder hvorfor positive tilbakemeldinger er viktigere enn korrigerende, er at barn ikke lærer av å gjøre feil eller av å bli fortalt at de gjør feil.

Gjennom stadige påminnelser om at barnet gjør feil, blir det ofte en negativ stemning uten at barnet i større grad gjør ting riktig.

Ved å rette oppmerksomheten mot det riktige barnet gjør, blir det derimot en hyggelig stemning, og barnet gjør det riktige oftere:

Lille Anna på tre år skal lære seg å ta på seg genseren sin selv. Hun tar på seg genseren bak frem.

Faren sier: «Nei, den andre veien.»

Jenta tar av seg genseren (som vrenses) og tar den på igjen vrang.

Faren sier: «Nei, du må ikke vrenge den.»

Hun tar av seg genseren igjen og tar den på igjen på nytt, men dessverre bak frem denne gangen også.

Sånn kan de holde på hver morgen, og noen ganger vil Anna få det til, andre ganger ikke.

Hun blir veldig lei av å ta på seg genseren og samtidig få negative tilbakemeldinger på ikke å lykkes. En morgen er Anna så kanskje motvillig til å prøve å ta på seg genseren.

Et bedre alternativ for faren vil være å hjelpe Anna til å få det til, samtidig som hun får positive tilbakemeldinger for at hun prøver.

Han sier til henne: «Se på denne lappen, den skal være bak».

Anna prøver, men dessverre blir genseren bak frem allikevel.

Faren sier: «Du var kjempeflink som prøvde, kom, så skal jeg hjelpe deg litt. Hvor skulle den lappen være?»

«Bak», sier Anna og prøver igjen. Denne gangen går det bra, og faren forteller henne hvor flink hun var.

Anna sitter igjen med en følelse av å ha lyktes, og hun er mer positiv til å ta på seg genseren neste morgen.

Gjennom hyppige, positive tilbakemeldinger kan det etableres et hyggelig og lærerikt miljø for barnet. Hvis barnet derimot mottar flere korrigerende enn positive tilbakemeldinger, vil en lett komme inn i en ond sirkel, der barnet primært får oppmerksomhet når det gjør noe de voksne ikke ønsker. Barn vil normalt gjerne ha mye oppmerksomhet fra voksenpersoner, og en må unngå at den enkleste måten å få dette til på, blir gjennom å fremvise uønsket atferd.

En god regel er at en alltid bør gi fem ganger så mange positive som korrigerende tilbakemeldinger gjennom en dag. Har en situasjon utløst mange korrigerende tilbakemeldinger, bør en passe på å komme med hyppige positive tilbakemeldinger på det barnet gjør i andre situasjoner.

BARN

Are Karlsen har hovedfag i helsevitenskap og er avdelingsleder ved Barne-, ungdom- og familieetaten (Bufetat) i Vestfold

Siri Anett Olsen 2010

Illustrasjon: Siri Anett Olsen

Trøbbel i paradiset

- Hva ville du gjort hvis en av gutta dine meldte seg på «Paradise Hotel», spurte en god kollega av meg på vei til lunsjen en dag.

Han hadde åpenbart brukt energi på en problemstilling jeg aldri hadde ofret en tanke. Men etter hvert som vi snakket sammen, slo det meg at jeg ville følt meg rimelig mislykket som forelder hvis så skjedde.

Ikke fordi jeg skal bestemme hva de bruker livet sitt til, men fordi jeg ville sittet igjen med en følelse av at mine velmenende forsøk på å plante gode verdier åpenbart hadde visnet på rot.

For jeg har egentlig hatt et deilig, fjernt forhold til denne TV-serien som jeg har forstått vekker ungdommens interesse og foreldrenes avsky. Ja, helt til kollegaen spurte, og jeg en kveld eller to tidligere totalt uforvarende svitsjet innom ti minutter med jente-klining, festprat i halvfylla, drikking og filosofiske uttalelser som «hun er veldig forskjellig fra meg, jordnær liksom, mens jeg er mer «down to earth» ...».

Der og da kjente jeg bekymringen for framtida og neste generasjon vokse fram. Nå vet jeg at jeg høres ut som en gammel, gretten gubbe, og det er jeg jo sikkert, men jeg har aldri forstått «se-meg-generasjonens» voldsomme behov for oppmerksomhet. Vi gjorde jo mye dumt i ungdommen vi gamliser også, men vi hadde ikke noe skrikende behov for å gjøre det på video, på YouTube eller på TV. Og takk og pris for det ...

Ifølge organisasjoner som vurderer oss fra utlandet, og ikke hjemlige populistere som syter over hvor ille vi har det, så skal Norge være et av de beste landene i verden å leve i. Om ikke det er paradisisk, så vil historien sikkert komme til å omtale oss som generasjonene som ikke bare var født med sølvskje, men som satt midt i gryta og forsynte oss med den også. Kanskje det rett og slett er sånn at vi har alt - men det også er alt vi har? At vi er så materialistiske at vi glemmer det som virkelig betyr noe; mennesker og opplevelser med andre mennesker? Er det derfor det skrives sånn etter oppmerksomhet?

Ikke vet jeg, og jeg er langt fra den første som sukker over dagens ungdom. Den greske filosofen Sokrates konstaterte jo for nesten 2.500 år siden at ungdommen aldri hadde vært verre: «Barna nå for tiden er tyranner. De trosser sine foreldre, hiver maten i seg og tyranniserer sine lærere.» Sånn sett er alt ved det gamle - eller unge.

Når det gjelder å forstå de etterfølgende generasjoner, så synes jeg den snart 70 år gamle, amerikanske funklegenden George Clinton har sagt det ganske godt. Hans uttalelse dreide seg om musikk, men kan jo brukes som en guide til generasjonskløftens mysterier.

- Hvis det dukker opp musikk som du ikke skjønner noe av og bare synes er bråk, kan du være sikker på at det er det neste store blant de unge.

Det skjønner jeg godt.

Men «Paradise Hotel», det skjønner jeg ikke noe av.

INNI MITT HODE

ARNE LYSNE
redaksjon@tb.no